

Vergaderjaar 2008–2009

**30 825**

## **Ecologische hoofdstructuur**

**Nr. 16**

### **BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 september 2008

Onderstaand treft u mijn reactie aan op het artikel op de voorpagina van het Agrarisch Dagblad van 28 augustus jl. met de kop «Streek door plan versnelde realisatie van natuur».

Het betreffende artikel stelt dat de EHS niet versneld kan worden aangelegd omdat volledige schadeloosstelling bij grondaankoop juridisch onvoldoende onderbouwd zou zijn. Bovendien zouden de provincies financieel in de knel komen doordat de agrarische grondprijzen stijgen.

Met betrekking tot grondverwerving heb ik met de provincies in de bestuursovereenkomsten afgesproken dat maximaal 10% van de grond door middel van onteigening of volledige schadeloosstelling kan worden aangekocht. Deze afspraak heb ik gemaakt omdat ik er aan hecht de gronden zoveel mogelijk op basis van vrijwilligheid te verwerven. Alleen in die gevallen waar onteigening strikt noodzakelijk is, kan hiertoe worden overgegaan.

Om vrijwillige grondoverdracht te bevorderen kunnen provincies financiële prikkels – een prijstoeslag of aanvullende schadeloosstelling – inzetten om overdracht te stimuleren. Op grond van Europese voorschriften inzake staatssteun is het in beginsel verboden financiële voordelen aan ondernemingen te verlenen, indien die voordelen niet op de reguliere markt kunnen worden verkregen en de Europese mededinging potentieel verstoren. Indien overheden grond dan wel andere onroerende zaken verwerven tegen een waarde hoger dan de marktwaarde moet de vergoeding van het meerdere in beginsel worden beschouwd als staatssteun. De provincies zijn hiervan op de hoogte.

Volledige schadeloosstelling op onteigeningsbasis bij verwerving van grond voordat formeel een besluit tot onteigening (of een ander publiekrechtelijk besluit bij gebiedsontwikkeling) is genomen, is onder omstandigheden geen staatssteun.

In samenspraak met de provincies worden de nadere uitgangspunten geformuleerd die bij deze vorm van volledige schadevergoeding in acht genomen moeten worden.

Ten aanzien van de grondprijzen zijn de ontwikkelingen op de grondmarkt een aandachtspunt. Zoals ik ook in mijn eerste voortgangsrapportage EHS Groot Project, die ik reeds aan de Tweede Kamer heb toegezonden, heb gemeld is over het algemeen een stijging van de grondprijzen waarneembaar. Dit onder andere als gevolg van stijgende landbouwprijzen. Dit beeld verschilt overigens sterk per provincie. Hierdoor wordt het voor sommige provincies lastiger de hectares EHS te verwerven voor het budget dat in de bestuursovereenkomsten is opgenomen. In het kader van de midtermreview in 2010 van de bestuursovereenkomsten zal blijken of er sprake is van een financieel probleem. Aankopen behoeven vanwege gestegen grondprijzen niet te worden uitgesteld omdat de provincies de beschikbare middelen uit de bestuursovereenkomsten ontschot kunnen inzetten. Zo kunnen zij in de eerste helft van de ILG-periode de tot nu toe niet benutte middelen voor inrichting van de EHS gebruiken voor grond-aankopen. In de tweede helft van de ILG-periode werkt het weer andersom: verwervingsgeld wordt dan weer gebruikt voor het inrichten van natuurterreinen. Mede door deze flexibiliteit in de bestuursafspraken tussen Rijk en provincies blijft de kabinetsambitie om de EHS in 2018 gerealiseerd te hebben, overeind.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,  
G. Verburg